

NÕO VALLA HARIDUS- JA KULTUURIVALDKONNA ARENGUKAVA

2023–2033

Nõo valla arengukava

2023-2039

Valdkonnad:

Avalik
ruum ja
taristu
lk 4

Ettevõtlus ja
turism
lk 11

Sotsiaalne
heaolu
lk 16

Vald ja
kogukond
lk 23

Haridus ja
kultuur
lk 26

Väiksemad arengukavad

Jäätmekava

Ühisveevärgi ja
-kanalisatsiooni
arendamise kava

Kliima- ja
energiakava

Soojus-
majanduse
arengukava

**Hariduse ja
kultuurivaldkonna
arengukava**

SISUKORD

Haridus- ja kultuurivaldkonna üldeesmärk	5
<u>Üldharidus.</u> Ehk peamised arendussuunad alus-, põhihariduse ja elukestva õppe valdkonnas.	7
STRATEEGILINE EESMÄRK 1. Haridustöötajad	8
STRATEEGILINE EESMÄRK 2. Õpilased	10
STRATEEGILINE EESMÄRK 3. Füüsiline ruum	12
STRATEEGILINE EESMÄRK 4. Kogukond	14
<u>Noortevaldkond.</u> Ehk peamised arendussuunad noorsootöö ja huvihariduse valdkonnas.	17
STRATEEGILINE EESMÄRK 1. Kvaliteet	18
STRATEEGILINE EESMÄRK 2. Aktiivsus	21
STRATEEGILINE EESMÄRK 3. Ruumid	22
<u>Kultuurivaldkond.</u> Ehk peamised arendussuunad kultuuritegevuse osas vallas.	25
STRATEEGILINE EESMÄRK 1. Inimeste hoidmine	26
STRATEEGILINE EESMÄRK 2. Nähtavus	28
STRATEEGILINE EESMÄRK 3. Taristu areng	29

Lühendid

KOV- Kohalik omavalitsus	HARNO- Haridus- ja Noorteamet
HKO- hariduse- ja kultuuriosakond	ENK- Eesti Noorsootöötajate Kogu
ANK- Avatud Noortekeskus	TNÜ- Tartumaa Noorsootöötajate Ühendus
EANK- Eesti Avatud Noortekeskuste Ühendus	ERÜ- Eesti Raamatukoguhoidjate Ühing
LA- lasteaiad	TOL- Tartumaa Omavalitsuste Liit
NRG- Nõo Reaalgümnaasium	ENL- Eesti Noorteühenduste Liit

Arengukavas seatud strateegilised eesmärgid ja tegevused **ei ole kirjutatud olulisuse järjekorras**, vaid enamasti grupeeritud sarnaste teemade kaupa.

Arengukava elluviimine ja eesmärkide täituvuse jälgimine

Arengukavas seatud eesmärgid ja tegevused on aluseks vallavalitsuse tööplaanide seadmisel ning Nõo valla eelarvestrateegia ja eelarve koostamisel. Koos eelarvestrateegia koostamise protsessiga valitakse arengukavast tegevused, mida tööplani võtta ning planeeritakse vajalik eelarve tegevuse elluviimiseks.

Arengukava täitumist jälgitakse strateegilistele eesmärkidele seatud mõõdikute põhjal. Mõõdikute hetkeseis fikseeritakse igal aastal paralleelselt valla majandusaasta aruande koostamisega. Sellega koos hinnatakse ka arengukava tegevuste elluviimist. Saadav info on aruande koostamise sisendiks.

Arengukava uuendamine

Arengukava uuendamine toimub paralleelselt eelarvestrateegia koostamise protsessiga igal aastal. Protsessi jooksul vaadatakse üle eesmärgid ja tegevused ning tehakse väiksemad vajalikud muudatused. Mahukam arengukava eesmärkide ja tegevuste uuendamine ja ajakohastamine toimub hiljemalt aastal 2028, kuid võib toimuda vastavalt vajadusele ka varem.

Arengukava vaadatakse üle ja kinnitatakse Nõo vallavolikogu poolt. Menetlemisel olev arengukava avalikustatakse valla infokanalites koos eelarvestrateegiaga. Vastavalt vajadusele korraldatakse ka avalikke arutelusid.

Arengukava hetkeolukorra kaardistus on esitatud lisas 1.

Haridus- ja kultuurivaldkonna üldeesmärk:

KOGUKOND HOIAB JA KAITSEB MIND NING MINA HOIAN JA KAITSEN KOGUKONDA

Nõo valla tugevuseks on tema **aktiivne** ja kodanikke kaasav **kogukond**. Kogukond oleme me kõik koos ja peame oluliseks selle väärtuse edasi andmist nii haridusasutustes, noorsootöös kui ka kultuuris. Panustades oma individuaalsete ideede, algatuste ja projektidega valla elu arendamisesse, saab igaüks meist kogukonda hoida ja kaitsta.

Nõo vallas anname endast parima, et kõikide elanike ideedel oleks parim võimalus teostuda: pakume lastele ja noortele juba lasteaias, koolis ning huvitegevuses mitmekesiseid võimalusi oma oskuseid arendada ja ideid ellu viia ning töötame selle nimel, et Nõo valla kultuuritegevus oleks meie nägu ja jätkusuutlik. Näeme, et tänu erinevatele vallas toimuvatele algatustele saame kogukonnana toimida ja seeläbi saab meie enda loodud kogukond meid hoida ja luua meile turvatunnet.

ÜLDHARIDUS	NOORTEVALDKOND	KULTUUR
Nõo valla haridusasutuste ümber tegutseb aktiivne kogukond motiveeritud õpetajatest, õpilastest ja lapsevanematest, kes ühiselt vormivad õpilaste individuaalset õpiteed ja selle tulemusi.	Nõo valla noored on kogukonnas aktiivsed osalejad ja nad saavad arendada oma oskuseid läbi omaalgatusvõimaluste.	Nõo valla kultuur kannab endas valla ühtsustunnet.
		
Arendussuunad	Arendussuunad	Arendussuunad
<ul style="list-style-type: none"> ◆ Haridustöötajad ◆ Õpilased ◆ Füüsiline ruum ◆ Kogukond	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Kvaliteet ◆ Aktiivsus ◆ Ruumid	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Inimeste hoidmine ◆ Nähtavus ◆ Taristu areng

ÜLDHARIDUS

ehk peamised arendussuunad alus-,
põhihariduse ja elukestva õppe valdkonnas

1. Alus- ja põhihariduse üldeesmärk:

NÕO VALLA HARIDUSASUTUSTE ÜMBER TEGUTSEB AKTIIVNE KOGUKOND MOTIVEERITUD ÕPETAJATEST, ÕPILASTEST JA LAPSEVANEMATEST, KES ÜHISELT VORMIVAD ÕPILASTE INDIVIDUAALSET ÕPITEED JA SELLE TULEMUSI.

Aktiivne kogukond haridusasutuste ümber tähendab, et koostöö haridusasutuse, õpilaste ja lapsevanemate vahel on sujuv. Sujuva koostöö tekkimiseks on oluline, et kõikide osapoolte vajadusi on silmas peetud. See tähendab, et Nõo valla fookuses on nii õpetajate professionaalse arengu toetamine, õpilaste vajadustest lähtumine, haridusasutuste füüsiline õpikeskkond kui ka lapsevanemate toetamine ja kaasamine.

Õpilase individuaalse õpitee vormimine tähendab, et Nõo valla haridusasutustes on paindlik õpe, milles lähtutakse õpilase individuaalsetest vajadustest ja soovidest ning kus pööratakse tähelepanu ka praktiliste üld- ja tulevikupädevuste arendamisele. Üldeesmärk lähtub Nõo valla arenguvajadustest (Lisa 1) ja võtab arvesse Eesti Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035¹ suundumusi.

Üldeesmärgi saavutamiseks on seatud 4 strateegilist eesmärki:

¹ [Haridusvaldkonna arengukava 2021-2035](#)

STRATEEGILINE EESMÄRK 1.1.

Nõo vallas on haridustöötajate **areng ja järelkasv** mitmekülgsest toetatud.

Selleks, et pakkuda Nõo vallas tugevat alus- ja põhiharidust, on oluline, et haridustöötajate areng oleks **mitmekülgsest toetatud**. Seetõttu on tähtsaks strateegiliseks eesmärgiks haridustöötajate professionaalse arengu toetamine, mis tähendab fookuse seadmist nii motiveeriva töökeskkonna loomisele ja professionaalse arengu toetamisele kui ka töötasudele. Tagada tuleb ka haridustöötajate järelkasv, et valla haridusasutustes töötaks piisaval määral kvalifitseeritud töötajaid.

Mõõdikud	Algtase 2021	Sihttase 2033
1. Õpetajate keskmine töötasu võrreldes Tartumaa keskmise töötasuga (%)	96%	120%
2. Kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate osakaal haridusasutuste kaupa (%)	90%	100%
3. Õpetajate osakaal, kes käivad aastas täienduskoolitustel (%)	Pole mõõdetud	100%

Alaesmärk 1.1.1. Haridustöötajatel on motiveeriv töökeskkond, kus nende vaimne tervis, professionaalne areng ja eneseteostus on toetatud.

Haridustöötajad on tugeva alus- ja põhihariduse pakkumisel võtmeisikuteks. Seetõttu on oluline tagada haridustöötajatele nii **füüsilist kui vaimset tervist toetav keskkond ja töökorraldus**, kuhu alla kuuluvad täiendava personali palkamine, töötajate tunnustamine ning piisav puhkus.

Eesti haridusmaastiku üldised suunad kujundavad ümber ka õpetajate rolli haridussüsteemis. Üha enam tähtsustub **õpetaja kui mentori roll**. Selleks, et toetada õpetajate professionaalset arengut ja eneseteostamist, on oluline pakkuda kvaliteetsete täienduskoolituste võimalusi.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Vastavalt rahvastiku ja õpilaste arvu kasvule koolides täiendava personali vajalikkuse kaardistamine.	Pidev	Asutuse juht koostöös KOV ² iga
Uute haridustöötajate, sh õpetajate ja tugitöötajate värbamine , et tagada õpilaste arvu kasvust tingitud vajadus.	Pidev	Asutuse juht koostöös KOViga
Haridustöötajate väärtustamiseks regulaarse tunnustussündmuse jätkamine ja	Pidev	KOV

² Kõikjal selles dokumendis, kus on elluviijaks märgitud kohalik omavalitsus (KOV), peetakse silmas eelkõige Nõo vallavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonda.

edasiarendamine, mh suuniste andmine alus- ja üldharidusasutustele sündmuse täpsemaks lahtimõtestamiseks.		
Haridustöötajate koormuse haldamine ja puhkeagade võimaldamine (nt vaheaegadel puhkeaja võimaldamine).	Pidev	Asutuse juht koostöös KOViga
Kvaliteetsete täienduskoolituste võimaluste pakkumine haridustöötajate professionaalse arengu toetamiseks, üldpedagoogiliste ja erialaste oskuste täiendamiseks. Näiteks: <ul style="list-style-type: none"> - mentorite väljaõpe; - väärtuskasvatuse teemalised koolitused; - hariduslike erivajadustega lastega töötamise koolitused; - projektide koostamine (nt täienduskoolituste korraldamisel rakendada võimalusel spetsialiste vallasiseselt, näiteks kaasata noorsootöötajaid projektikoolituste läbiviimiseks õpetajatele). 	Pidev 2024, vajaduspõhiselt Pidev, 1x aastas Pidev, 1x aastas 2024, vajaduspõhiselt	Asutuste juhid koostöös KOViga

Alaesmärk 1.1.2. Haridustöötajate kvalifitseeritud järelkasv ja konkurentsivõimeline töötasu on tagatud.

Kvalifitseeritud haridustöötajate **järelkasv** aitab pakkuda vallas kvaliteetset alus- ja põhiharidust. Haridustöötajate järelkasvu suurendamiseks on oluline tutvustada ja populariseerida õpetaja ametit, et üha rohkem noori näeksid seda potentsiaalse erialavalikuna. Järelkasvu tagamiseks on oluline, et alustavate õpetajate töölepingud pakuksid kindlust ja stabiilsust ning õpetajate töötasu oleks motiveeriv.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluvijad
Haridustöötajate (sh tugitöötajatele) palgataseme tõstmine ja hoidmine, et need oleksid võrreldavad Tartumaa keskmisega ja konkurentsivõimelised piirkonnas.	Pidev	KOV koostöös asutuse juhtidega
Nõo valda haridus- ja ennetustööspetsialisti töökoha loomine (sobitub ka noortevaldkonna eesmärgiga 2.1.4. ja 2.2.2.).	2023	KOV
Nõo valla üldhariduskooli karjäärikoordinaatori töökoha loomine.	2023	Koolijuht koostöös KOViga
Õpetajaameti populariseerimine noorte hulgas ning neile erinevate õpetajana töötamise võimaluste tutvustamine. Näiteks: <ul style="list-style-type: none"> - iga aastasesse õpetajate päeva tegevustesse informatsiooni sisse põimimine õpetaja töö olemusest ja võimalustest; 	Pidev	Kool koostöös KOViga, noorsootöö-spetsialist

- karjäärpäevade korraldamine koolis, kus tutvustatakse noortele erinevaid karjäärivalikuid.	Pidev, 1x aastas	
Koostöö tegemine erinevate programmidega, näiteks Noored Kooli, mis populariseerivad õpetaja ametit ning suunavad haridusvaldkonda inimesi ka väljastpoolt haridussektorit.	Pidev	Kool koostöös KOViga
Läbi esindusorganisatsioonide (näiteks Tartumaa Omavalitsuste Liit, Eesti Koolijuhtide Ühendus jt) lahenduste otsimine, et pakkuda alustavatele haridustöötajatele senisest stabiilsemat töölepingut.	Pidev, kuni lahenduse leidmiseni	KOV, asutuste juhid
Kvalifitseeritud haridustöötajate Nõos tööle asumise soodustamine , sh haridussektorist väljaspoolt tulevate inimeste kaasamine haridussektorisse. Näiteks: <ul style="list-style-type: none"> - koostöös Tartu Ülikooli haridusteaduste instituudiga tudengitele praktikavõimaluste pakkumine Nõo valla haridusasutustes. 	Pidev	Asutuste juhid
Tööd alustavatele haridustöötajatele tugimeetmete loomine , mis võimaldavad neil töösse sisse elada.	Pidev	Asutuste juhid, KOV toetab
Alus- ja põhihariduse valdkonnas igal aastal vähemalt ühe rahvusvahelise projekti toimumine.	Pidev	Õpetajad, asutuste juhtkonnad, KOV toetab vajadusel

STRATEEGILINE EESMÄRK 1.2.

Nõo valla haridusasutustes on väärtustatud **õppijast lähtuv mitmekesine** ja **paindlik õpe**, milles pööratakse tähelepanu üld- ja tulevikupädevuste arendamisele.

Nõo vallas on väärtustatud **õppijast lähtuv mitmekesine ja paindlik õpe**, mis võimaldab katsetamist, kus õpilased saavad oma õpingutes koostada endale vastavalt oma oskustest ja vajadustest lähtuvalt **individuaalset õpiteed**. Selleks pakuvad valla haridusasutused mitmekesiseid valikuvõimalusi, mis arendavad õpilaste **praktilisi üld- ja tulevikupädevusi ning keskkonnasäästlikku mõtteviisi**, et toime tulla kiiresti muutavas maailmas ja tööturul. Toetatud on formaalse ja mitteformaalse õppe lõimimine.

	Mõõdikud	Algtase 2021	Sihttase 2033
1.	Huvihariduses osalevate alus- ja põhihariduse õpilaste osakaal (%)	17%	30%
2.	Õppeaasta jooksul valla huviringides osalevate õpilaste osakaal (%)	30%	50%
3.	Õppeaasta jooksul huvikoolides ja noorsootöö tegevustes osalevate õpilaste osakaal (%)	39%	≥50%
4.	Põhikooli ja valla huvikoolide ning teiste mitteformaalõppe pakujatega koostöös lõimitud õppeainete arv	0	3

Alaeesmärk 1.2.1. Nõo valla haridusasutustes on väärtustatud mitmekesine ja lõimitud õpe.

Õppetöösse integreeritakse lisaks aineteadmistele ka praktilisi üldoskusi läbi **formaalse ja mitteformaalse hariduse** lõimimise ja õpilaste omaalgatuse võimaluste loomise.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Õpilaste praktilise oskuste arendamine, kuhu on põimitud sisse noorte omaalgatus.	Pidev	Noorteaktiiv, ANK, kool, KOV
Õppetöö korraldamine väljaspool klassiruumi , mh noortekeskuses, kultuurikeskuses, õues ja mujal.	Pidev	Kool/ õpetajad koostöös KOViga, koostööpartnerid
Projektipõhise õppe edasiarendamine, et õpilased saaksid õppetöö raames regulaarselt projektides osaleda, sh rahvusvahelistes projektides.	Pidev	Kool/ õpetajad koostöös KOViga
Rohe- ja ringmajanduse alase hariduse andmine ja mõtteviisi juurutamine Nõo valla haridusasutustes. Näiteks:	Pidev	Kool koostöös KOViga, õpetajad, koostöö-
- kogukonnaaia loomine ja pidamine;	2026	
- regulaarne osalemine rohe- ja ringmajanduse teemalistes projektides ja programmides (Roheline Kool jms);	2025	
- materjalide taas- ja korduskasutuse alase info jagamine ja haridusasutuses	Pidev	

<ul style="list-style-type: none"> taaskasutuse suurendamine võimalikult suurel määral; - ühiselt loodus- ja keskkonnahoiu alase vabatahtlikku töö tegemine (nt puude istutamine, prügikoristus jmt); - kohalike tootjate külastamine, toidu kasvatamise ja päritolu kohta õppimine. 	2024, vähemalt 1x aastas 2024, 1x aastas	partnerid
Huvitegevuste võimaluste laiendamine , mis on täpsemalt kajastatud noortevaldkonna alaeesmärgis 2.1.1.	Pidev	KOV koostöös koolidega

Alaeesmärk 1.2.2. Nõo valla haridusasutustes on õpilasel õpingutes võimalus koostada oma individuaalne õpitee, et arendada endale sobivaid oskuseid.

Nõo valla õpetajad suunavad ja toetavad õpilasi **oma tee leidmisel** ja **endale sobivate oskuste arendamisel**, et kõik õpilased saaksid tervikliku hariduse, kus nende oskused on arendatud.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Hariduslike erivajadustega õpilaste , sh. andekate õpilaste vajadustega arvestamine läbi:		Kool koostöös KOViga
- sobiva õpikeskkonna loomise,	Pidev	
- piisava tugipersonali olemasolu tagamise,	Pidev	
- edasijõudnute lisatundide loomise.	Alates 2025	
Läbi esindusorganisatsioonide (näiteks Tartumaa Omavalitsuste Liit, Eesti Koolijuhtide Ühendus jt)	Pidev	Koolijuhid, KOV

lahenduste otsimine sujuvama individuaalse õpitee koostamiseks .		
Lõimitud formaalse ja mitteformaalse hariduse kasutamine individuaalse õpitee koostamisel. Näiteks: <ul style="list-style-type: none"> - noorte suunamine noortekeskuse korraldatud huvitegevustesse mõndade kooli ainetundide raames; - noortekeskuse, muusikakooli ja spordikooli huvitegevustes osalemise arvestamine koolis lisaainena; - noorte omaalgatusprojektide arvestamine koolis lisaainena. 	Alates 2023/2024 õa Alates 2025/2026 õa Alates 2026/2027 õa	Kool koostöös KOViga, õpetajad, ANK, koostööpartnerid
Hariduslike erivajadusega lastele erirühma loomine.	2024	LA koostöös KOViga
Kutseõppe lõimimine lõpuklasside õppetöösse, et anda praktilisi oskuseid ja teadmiseid karjääriplaneerimisest. Näiteks: <ul style="list-style-type: none"> - õppekäikude korraldamine õpilastele; - Eesti Töötukassaga koostöö arendamine; - kandideerimisdokumentide koostamise töötubade korraldamine. 	Pidev Pidev Pidev, 1x aastas	Kool, KOV, ANK, õpetajad
Elukestva õppe tagamine täiskasvanutele läbi: <ul style="list-style-type: none"> - täiskasvanutele piirkonna täiendus- ja ümberõppe võimaluste informatsiooni koondamise ja levitamise; - Nõo vallas täienduskoolituste pakkumise. 	Pidev Vähemalt 1x kvartalis (v.a suvel)	KOV koostöös asutustega, koostööpartnerid

STRATEEGILINE EESMÄRK 1.3.

Nõo vallas on kvaliteetne haridus **kättesaadav kõikidele valla lastele** ning valla haridusasutuste **õpperuumid ja taristu on kaasaegsed**.

Nõo valla elanikkond kasvab ja haridusasutused prognoosivad lähiaastatel õpilaste kasvu Nõo haridusasutustes, mistõttu on oluliseks strateegiliseks eesmärgiks just **õpperuumide ja taristu kaasajastamine**, et need vastaksid igas vanuses õpilaste vajadustele, oleks kõikidele õpilastele ligipääsetavad ja toetaksid õppijast lähtuva õppe arendamist.

Mõõdikud	Algtase 2021	Sihttase 2033
1. Klassikomplekti täituvus põhikoolis I, II ja III kooliastmes (õpilaste arv klassis)	19,8	Ideaalis 18, kindlasti <20
2. Liikumispuudega õpilaste ligipääs põhikoolile (liikumine, info jne)	Ei ole	On olemas

Alaeesmärk 1.3.1. Nõo valla haridusasutused mahutavad ära kõik piirkonnas elavad õppijad.

Haridusasutustes õpilaste arvu kasvu prognoosi silmas pidades on oluline luua piisavalt füüsilist ruumi kõikidele õppijatele ja haridustöötajatele.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Järk-järgult uute paralleelide avamine täiendavate koolikohtade loomiseks, tagades esmalt koolikoht kõikidele Nõo valla lastele. Alustada sellega 1. klassides nelja paralleeli avamisega ning luua vajaduspõhiselt neli paralleeli ka vanematesse klassidesse.	Alates 2025	Kool, KOV
Lasteaiakohtade tagamine või vajadusel stabiilse lastehoiusüsteemi loomine.	Alates 2023	LAd, KOV

Alaeesmärk 1.3.2. Nõo valla haridusasutuste ruumid ja avalik ruum on kaasaegsed ning multifunktsionaalselt kasutatavad.

Multifunktsionaalne ruumide kasutamine võimaldab paremini lõimida formaalset ja mitteformaalset õpet ning seeläbi viia läbi õppijast lähtuvat õpet. Multifunktsionaalsed võimalused vaba aja veetmiseks suurendavad õpilaste füüsilist aktiivsust koolipäeva jooksul.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Multifunktsionaalsete ruumide ehitamine ja olemasolevate ruumide sisustamine selliselt, et on tagatud ruumide riskasutus.	2030	Asutused, KOV, koostöö-

		partnerid
Koostöös Nõo Reaalgümnaasiumiga huvilistele Nõos spordilaagrite ja -võistluste korraldamise võimekuse pakkumine õppetöövälistel aegadel.	2024	Koolid, KOV, NRG
Koolis ruumide loomine hariduslike erivajadustega laste õpetamiseks väiksemates rühmades.	2026	Kool, KOV
Kooli söökla ja garderoobi suurendamine, renoveerimine ja kaasajastamine.	2026	Kool, KOV
Kooli aula renoveerimine ja kaasajastamine.	2026	Kool, KOV
Ruumide renoveerimisel ja juurdeehitusel loodussäästlike lahenduste leidmine , näiteks: <ul style="list-style-type: none"> - haridusasutustesse päikesepaneelide paigaldamine. 	2029	Kool, KOV
Lasteaeda ruumide lisamine tugitegevuste läbiviimiseks (näiteks muusika- ja liikumistegevusteks) ja tugispetsialistidele kasutuseks.	2025	LA, KOV

Alaeesmärk 1.3.3. Õpilastele on tagatud ligipääs üldharidusele.

Selleks, et kõik õpilased saaksid edukalt osaleda õppetöös, on oluline võimaldada kooli ja lasteaedade **ruumidele head ligipääsu**. Selleks on oluline kohandada ruume erivajadustega õpilastele sobivaks ning luua rohkemaid transpordivõimalusi haridusasutuste juurde.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Luu esmased ligipääsuvõimalused erivajadustega noortele kooli ja lasteaedade ruumidesse. Näiteks: <ul style="list-style-type: none"> - tutvuda ligipääsetavuse juhendmaterjalidega; - teha esmaseid kohandusi füüsilise ruumi ligipääsetavuses (sh Infoedastuses ja suhtlusvõimalustes) erivajadustega õpilaste jaoks (näiteks kaldteed, lift, pimedate abivahendid jne).	2023 Pidev, vastavalt võimalustele	KOV koostöös asutustega
Kaardistada sobivaid transpordivõimalusi õpilaste paremaks ligipääsemiseks üldharidusele ja huviharidusele (lisabuss, nõudepõhine transport).	2023	KOV koostöös asutustega

STRATEEGILINE EESMÄRK 1.4.

Nõo valla haridusasutused ja kogukond on omavahel **lõimitud** ja jagavad ühiseid **väärtuseid**.

Haridusasutuse ja kogukonna lõimimine tähendab, et **lapsevanemad on aktiivselt haridusasutuste ellu kaasatud** ning on kogukonna üheks oluliseks toimimise osaks. Koostöö haridusasutuste, õpilaste ja lapsevanemate vahel on sujuv, kus kõik osapoole **ühiselt vormivad õpilase õpiteed** ja selle tulemusi.

Mõõdikud	Algtase 2021	Sihttase 2033
1. Lapsevanemad, koostööpartnerid ja vilistlased tunnetavad, et on aktiivselt haridusellu kaasatud	Pole mõõdetud	Küsitlus iga 2 aasta tagant alates 2025

Alaeesmärk 1.4.1. Lapsevanemad, koostööpartnerid ja vilistlased on haridusasutuste tegevusse ja õppetöösse kaasatud.

Lastevanemate kaasamine õppetöösse toetab otseselt õppijast lähtuva õppe rakendamist, kuna lastevanematel on suur roll õpilase õpitee kujundamisel. Selleks, et vanemaid paremini kaasata, on oluline pakkuda neile informatiivseid teemapäevasid ning leida viise positiivse suhtluse soodustamiseks.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Lapsevanemate, koostööpartnerite ja vilistlaste kaasamine suuremas mahus kooliellu näiteks ühisürituste, -koolituste ja vanemate juhendatud tegevuste kaudu.	Pidev, alates 2023	Kool, KOV, koostööpartnerid
Lapsevanemate kooli õppetöösse kaasamine, et nad saaks parimal viisil panustada oma lapse õpitee kujundamisesse. Näiteks: <ul style="list-style-type: none"> - lapsevanemaid enda karjääriteest rääkima kutsumine; - lapsevanemate kutsumine huvihariduse tunde andma. 	Pidev Pidev	Kool koostöös KOViga Koolid, ANK, HKO
Positiivse ja tõhusa suhtluse soodustamine haridusasutuse ja lapsevanema vahel, seda läbi: <ul style="list-style-type: none"> - õppeaasta alguses haridusasutuste töötajate, õpilaste ja lastevanematega ühiselt kommunikatsiooni hea tava koostamise; - lapsevanematele visuaalse ja informatiivse joonise loomise Nõo valla haridusasutuste kommunikatsiooni heast tavast; - kommunikatsiooni hea tava info levitamise kogu õppeaasta jooksul; - õpetajate ja lapsevanemate regulaarsete ühistegevuste planeerimise; - lapsevanematele koolituspäevade (näiteks tagasisidestamise koolitus); - arenguveestluste korraldamise 2 korral aastas. 	Pidev alates 2024 2024 Pidev, alates 2024 Pidev, alates 2023 Pidev, alates 2025 Alates 2028	Koolid koostöös KOViga

Alaesmärk 1.4.2. Koolikeskkonnas on ühine väärtusruum ja seda ümbritseb aktiivne kogukond.

Ühine väärtusruum toetab ühtse ja aktiivse kogukonna tekkimist. Et ühist väärtusruumi tekitada, on oluline pöörata tähelepanu õpilaste omavahelisele suhtlusele ja koolikiusamise vähendamisele. Seda aitab toetada ka koolivormi elementide kasutuselevõtt.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Haridusasutustes kiusamise ennetamine.	Pidev	Koolid, LA-d
Nii kogukondliku kooli mudeli kui ka väärtusteemade tugev eestvedamine: <ul style="list-style-type: none"> - lapse-vanema-kooli koostöö ja omavahelise koospanustamise süsteemi loomine; - väärtusteemade tõstatamine õpilastega õppetöös, kooli üritustel, lapsevanematega; - koolide külastamine, kus rakendatakse kogukonnakooli lähenemist ja teiste koolide kogemustest õppimine kogukonnakooli meetodikate rakendamiseks. 	2026 2024 2023-2025	Kool koostöös KOViga
Väärtuspõhise lähenemise koolituste pakkumine haridusasutuste töötajatele ja lapsevanematele.	Pidev	Kool, LA-d KOV
Koolis koolivormi elementide kasutusele võtmine nii õpilaste kui ka õpetajate seas.	2025	Kool
Nõo valla haridusasutustes kohalikule toidule üleminek ja menüüdesse rohkemate taimse toidu võimaluste loomine. Sh on oluline allhankijatele seatud nõuete kohandamine.	2027	Kool, LA-d KOV

NOORTEVALDKOND

ehk peamised arendussuunad noorsootöö ja
huvihariduse valdkonnas

2. Noortevaldkonna üldeesmärk:

NÕO VALLA NOORED ON KOGUKONNAS AKTIIVSED OSALEJAD JA NAD SAAVAD ARENDADA OMA OSKUSEID LÄBI OMAALGATUSVÕIMALUSTE.

Aktiivsed osalejad tähendab, et noored löövad kaasa vallas toimuvates tegevustes, üritustes ja aitavad kujundada valla tulevikku. Samas pakub vald neile **omalgatuste** kaudu võimalusi ka ise proovida kätt uute tegevuste ellukutsumisel ja valla elanikkonna kaasamisel. Noorte areng sisaldab nii nende teadmisi, oskuseid kui kogemusi, näiteks nende silmaringi ja ülekantavate oskuste laiendamiseks.

Üldeesmärk lähtub Nõo valla arenguvajadustest (Lisa 1) ja võtab arvesse Eesti Noortevaldkonna arengukava 2021-2035³ suundumusi.

Üldeesmärgi saavutamiseks on seatud 3 strateegilist eesmärki:

³ [Noortevaldkonna arengukava 2021-2035](#)

STRATEEGILINE EESMÄRK 2.1.

Nõo vallas on rohkete võimalustega **kvaliteetne** huviharidus/-tegevus ja noorsootöö.

Rohkete võimalustega noorsootöö, huviharidus ja -tegevus sisaldab endas nii erinevaid ringe, koolitusvõimalusi, kui **formaalharidusest õpitu kasutamist mitteformaalses õppes**. Kvaliteedi tagamiseks tuleb tagada ka töötajate motivatsioon ja järelkasv.

Mõõdikud	Algtase 2021	Sihttase 2033
1. Noorsootöös, huvitegevuses ja huvihariduses osalevate unikaalsete noorte arv vanuses 7-16	356	500
2. Huvitegevuse võimaluste arv Nõo vallas	96	≥100
3. Kvalifikatsiooniga huvihariduse juhendajate määr (%) vallas	96%	100%
4. Noorsootöötajatele töötasu võrreldes üldhariduse õpetaja töötasu alammääraga	96%	100%
5. Huvihariduse juhendajate töötasu (€/h)	12	≥18

Alaeesmärk 2.1.1. Huvihariduses ja huvitegevuses on mitmekesised võimalused ja uudsed tegevused.

Soovime pakkuda erinevaid võimalusi nii huvihariduses kui huvitegevuses ning käia kaasas ka uute ringide või tegevustega, mida noortele pakkuda – olgu selleks robotika, investeerimine, ettevõtlusöpe või muu põnev ja arendav.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Noorte huvidest lähtuvate uute huvitegevuse võimaluste loomine looduse, täppisteaduse, tehnoloogia (LTT), muusika, tantsu, spordi ja kunsti valdkondades (nt Nõo Muusikakoolis või Spordikoolis erialade lisamine jmt).	Pidev	Allasutused ⁴ koostööpartnerid ⁵
Loodus- ja täppisteaduste ning tehnoloogia (LTT) huviringi(de) käivitamine.	Alates 2023	Põhikool, noortekeskus, koostööpartnerid
Ettevõtlus- ja rahatarkuskusalaste huviringide käivitamine.	Alates 2023	Põhikool, noortekeskus, koostööpartnerid
Uute ühiste vabaajategevuste lisamine valda (mh noortekeskusse, aga ka teistesse asutustesse).	Pidev, alates 2024	Allasutused, koostööpartnerid

⁴ Koolid, noortekeskus, kultuurimaja, raamatukogu, lasteaed.

⁵ Külaseltsid, MTÜd, SA-d ja ettevõtjad.

Hübridformaaside kasutamine ürituste korraldamisel, et võimaldada rohkematele noortele osalemine (pandeemiaaegsete harjumuste rakendamine kaasamaks noori noorsootöösse).	Pidev, alates 2023	Allasutused, koostööpartnerid
Õpivihulaagrite korraldamine igal aastal.	Pidev, alates 2025	Koolid, noortekeskus, koostööpartnerid
Noorte tööellu kaasamine läbi vabatahtliku töö ja praktikavõimaluste pakkumise ning töömalevate korraldamise.	Pidev, alates 2024	Allasutused, koostööpartnerid
Hajaasustusega piirkondades huvitegevuse võimaluste loomine ja hoidmine.	Pidev, alates 2024	Noortekeskus, Spordikool, raamatukogu, külaseltsid, koostööpartnerid
Noortelt igal aastal tagasiside küsimine, milliseid võimalusi ja vahendeid nad sooviksid valda juurde saada.	Pidev, alates 2023	KOV, noorsootöö spetsialist

Alaesmärk 2.1.2. Noorsootöö toimub võrgustikutöö kaudu paljudes keskkondades.

Koostöö arendamine on oluline nii huvihariduses kui ka noorsootöös. Huvihariduses tuleb tähelepanu pöörata huviharidust pakkuvate allasutuse ja teenusepakujate omavahelise koostöö arendamisele, mis aitab kaasa ühtsele valdkonna arengule Nõo vallas. Oluline on arendada valdkonnasisest koostööd noorsootöös nii kohalikul kui ka rahvusvahelisel

tasandil, mis võimaldab noorsootöötajatel vahetada parimaid praktikaid ja õppida üksteise kogemustest. Mõlemas valdkonnas on oluline kaasata tegevustesse lapsevanemaid ja kogukonda.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluvijad
Noorsootöö võimaluste tutvustamine teistes asutustes ja valdkondades (nt haridusasutused, raamatukogud, muuseumid, MTÜd jne) ning mobiilne noorsootöö.	Pidev, alates 2023	Noorsootöö-spetsialist, noortekeskus
Lapsevanemate ja kogukonna kaasamine huvihariduse ja noorsootöö tegevustesse (nt lapsevanemad ringijuhendajatena, töötubade läbiviijatena, ühisüritused laste ja vanematega, koolitused jm).	Pidev, alates 2023	Allasutused koostööpartnerid
Noorsootöötajate aktiivne osalemine rahvusvahelistes projektides.	Pidev, alates 2024	Noortekeskus
Huvitegevuse ja huvihariduse tegevuste läbiviijate omavahelise koostöö arendamine läbi igal aastal toimuva huvialasid tutvustava sündmuste sarja (huvitegevuse laada) edasiarenduse.	Pidev	KOV, allasutused, koostööpartnerid
Kogemusõppe vormis teiste omavalitsuste positiivsete ja tulemuslike näidetega tutvumine ja sobivate näidete rakendamine meie omavalitsusele sobivas vormis valdkonna arenguks (nt õppeviisidid teiste omavalitsuste asutustesse, koostöövõrgustikud/-moodulid jne).	Pidev	KOV, allasutused

Alaesmärk 2.1.3. Nõo valla noorteinfo on kergesti kättesaadav ja noortele sobivates kanalites.

Info kättesaadavus peab arenema koos kaasaegsete võimalustega ja olema kättesaadav noortele sobivates kanalites. Siia kuulub ka noorte parem kõnetamine neile sobivate sotsiaalmeediakanalite kaudu.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Kodulehtede ja infokanalite edasiarendus, et paremini kajastada huvitegevuse ja huvihariduse võimalusi vallas.	Pidev	KOV
Noorte jaoks info koondamine, millised vahendid ja ruumid on neile vallas kättesaadavad ja kasutatavad.	Pidev	KOV
Noorteni jõudmine kanalite kaudu, mida nemad kõige rohkem kasutavad (nt sotsiaalmeediaplatformid).	Pidev	KOV, allasutused koostöö-partnerid

Alaesmärk 2.1.4. Noorsootöötajad ja huvihariduse juhendajad on motiveeritud, neile on olemas järelkasv ja nende professionaalne areng on toetatud.

Selle jaoks tuleb tagada ühest küljest konkurentsivõimeline töötasu, kuid teisest küljest ka leida sobivaid inimesi, kes oleksid noorsootööst huvitatud ning tuua neid tegutsema Nõo valda.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Konkurentsivõimelise töötasu tagamine noorsootöötajatele, mis vastaks jätkusuutlikult vähemalt üldhariduse õpetaja palga alammäärale.	2024	KOV
Konkurentsivõimelise töötasu tagamine huvihariduse juhendajatele ning võimalusel kõrgema töötasu võimaldamine.	Pidev, alates 2024	KOV
Noorsootöö ja huvihariduse tegevuste lisandumisel uute töötajate värbamine , tagamaks tegevuste võimalikkust.	2024	KOV
Tööd alustavatele noorsootöö spetsialistidele tugimeetmete loomine (nt mentorlus, kovisioon, üleandmise käsiraamat, logiraamat jms).	2023	KOV, TNÜ, ENK
Noorsootöö tegijate tunnustamine ja väärtustamine, nt tunnustades nende tegevust valla üldise tunnustussüsteemi või eraldi noorsootöö tunnustuse raames.	Pidev, alates 2023 (maakonna tasandil)	KOV, TNÜ, ENK
Noorsootöösse vabatahtlike kaasamine (nt noored ise), et tutvustada neile noorsootöö võimalusi ja anda neile võimalus ise panustada.	Pidev, alates 2023	Noortekeskus
Praktikavõimaluste ja töövarjuvõimaluste loomine ja nende reklaamimine väljaspool Nõod.	Pidev, alates 2025	KOV, allasutused
Noorsootöötajatele ja huvihariduse/tegevuse juhendajatele/õpetajatele pedagoogiliste ja erialaste koolituste võimaldamine.	Pidev	HARNO, ENK, TNÜ

STRATEEGILINE EESMÄRK 2.2.

Noored on **aktiivsed** ja julgevad võtta ette omaalgatusi.

Noored osalevad ise aktiivselt valla arengu kujundamises ning saavad välja pakkuda ideid, mida neil on võimalik ka ise ellu viia.

Mõõdikud	Algtase 2021	Sihttase 2033
1. Noorte omaalgatusprojektide arv ja hõlmatus projektides aastas (nii valla toetusega kui ka muu)	4	≥10
2. NEET-noorte arv Nõo vallas	34	≤20
3. Noorteaktiivi toetajaliikmete arv	2-3	≥10
4. Kodanikualgatuses toimetavate noorte arv vallas	Pole mõõdetud	50

Alaesmärk 2.2.1. Toimuvad noorte omaalgatuslikud tegevused ja noored on motiveeritud kaasa lööma.

Võimalused ja tegevused vallas soodustavad noorte aktiivsust – neid toetatakse ja haritakse omaalgatuslike tegevuste tegemisel.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Noorteaktiivi tihedam kaasamine vallavalitsuse ja volikogu tegemistesse, nende arvamuse küsimine ja võimalusel rakendamine vallas toimuvate	Pidev, alates 2023	Noorsootöö spetsialist

tegevuste raames (mh projektid, arendustegevused jm).		
Noortele projektkirjutamise koolituse loomine ja näiteks ühise projektkirjutamise nädala korraldamine.	1x aastas, alates 2024 (koolivaheaeg)	ENL, noortekeskus, põhikool, koostööpartnerid
Süsteemi loomine, kus projektkirjutamises kogenumad saavad olla mentoriteks teistele noortele.	Pidev, alates 2024	ANK, KOV, kool
Kord aastas noorte omaalgatuse ideede häkatoni korraldamine koos toe ja mentorlusega.	Pidev, alates 2025	ENL, EANK, noortekeskus, põhikool
Noorte omaalgatuse fondi loomine, mille raames anda välja auhinnaraha hästi kirjutatud omaalgatusprojektidele. VÕI Omaalgatusfondi noorteosa loomine, milles noorteprojektid saavad konkureerida omavahel.	Alates 2023	KOV
Vallaüleste kampaaniate korraldamine "Kutsu sõber kaasa" – näiteks ühel nädalal aastas, kus noored saavad võtta oma sõpru kaasa erinevatesse huvitegevustesse.	Pidev, alates 2023	KOV, allasutused koostööpartnerid
Noorte eeskujude (nt sotsiaalmeediast või mujalt) noorsootöö sündmustele rääkima ja osalema kutsumine.	2x aastas, alates 2023	KOV, allasutused koostööpartnerid

Alaeasmärk 2.2.2. Noorte abivajadusi märgatakse varakult ning riskirühmas olevaid noori toetatakse teadlikult ja järjepidevalt.

Noorte abivajaduse varajane märkamine vähendab oluliselt nende eemalejäämise riski ühiskonnast. Eelkõige on oluline tähelepanu pöörata riskirühmas olevate noorte sotsiaalsele kaasamisele, kuna neid ohustab eemalejäämise risk kõige rohkem.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
NEET-noorte regulaarne kaardistamine Noortegarantii Tugisüsteemi abil ja järjepideva juhtumikorraldusliku toe pakkumine noorte karjääri-ja haridusmaastikule tagasitoomiseks.	Pidev	KOV, noorsootöö -spetsialist, sotsiaal- osakond
Noortele omavahelise märkamise ja hoolimise olulisuse rõhutamine informeerides neid riskirühma sattumise põhjustest.	Pidev	Noorte- keskus, koolid
Tervikliku ja sujuva tugivõrgustiku arendamine erinevate valdkondade vahel noorte toetamiseks. Näiteks: - kutsuda regulaarselt kokku noortega töötavate spetsialistide tugivõrgustikku. - rakendada valla teenustel "madala lävepaku" meetodit ehk muuta noorele toe saamine võimalikult lihtsalt. Eesmärgi täitumisse panustab ka alaeasmärk 2.1.2.	Pidev	KOV (erinevad osakonnad)
Mobiilse noorsootöö teenuse väljaarendamine ja koordineerimine Tartumaa mobiilse noorsootööga, et tagada noorsootöö kättesaadavus.	2028	Noorsootöö spetsialist, TNÜ

STRATEEGILINE EESMÄRK 2.3.

Nõo Valla noortekeskuse ja noorte poolt kasutatav avalik ruum on **kaasaegne** ja **multifunktsionaalne**.

Noortekeskuse ruumide ja noorte poolt kasutatavate avaliku ruumi kaasajastamine toob noori rohkem noortekeskustesse ja annab noortele võimaluse sisustada oma vaba aega väärtuslikult. Selleks on oluline luua uusi vaba aja veetmise võimalusi noortele, parandada ligipääsetavust ja kasutada ruume multifunktsionaalselt.

Mõõdikud	Algtase 2021	Sihttase 2033
1. Avalike tegelusväljakute (mängu- ja spordiväljakud) arv Nõo vallas (250 elaniku kohta)	0,9	1
2. Liikumispuudega õpilaste ligipääs noorte poolt kasutatavatele ruumidele (osakaal ruumidest, kuhu pääseb ligi %)	Kesine, enamasti ligipääs puudub	75%

Alaeesmärk 2.3.1. Noortekeskused ja huviharidus on kõigile noortele ligipääsetavad ja kättesaadavad.

Selleks, et kõik noored saaksid osaleda huvihariduses ja noorsootöös on oluline võimaldada head ligipääsu ning teha tegevused noortele lihtsasti kättesaadavaks kogu valla piires, seal hulgas viia rohkem tegevusi ja võimalusi ka hajaasustusega piirkondadesse. Samuti on oluline noortele luua uusi atraktiivseid vabaajaveetmise võimalusi.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluvijad
Uute vabaaja veetmise võimaluste loomine noortele nii valla keskuses kui ka hajaasustusega piirkondades (<i>skatepark</i> , mängu- ja tegelusväljakud vmt), olemasolevate täiendamine.	Pidev	KOV, allasutused, koostöö-partnerid
Avalikus ruumis tegelusväljakute loomine noortele vaba aja veetmiseks. Tegevussuuna täitumisse panustab ka üldarengukava avaliku ruumi alaeesmärk 1.1.3.	Pidev	KOV
Ebaatraktiivsete vaba aja veetmise paikade värskendamine ja renoveerimine.	Pidev	KOV
Esmaste ligipääsuvõimaluste loomine erivajadustega inimestele noortekeskuse ruumidesse, nt: <ul style="list-style-type: none"> - teha esmaseid kohandusi füüsilise ruumi ligipääsetavuses (kaldteed, tõstukid jm); - kohandada infoedastuse viise ja suhtlusvõimalusi (mh vaegkuuljatele ja -nägijatele). 	Pidev, alates 2027	KOV koostöös Eesti Puuetega Inimeste Kojaga

Alaeesmärk 2.3.2. Noorte poolt kasutatavad ruumid on kaasajastatud, jätkusuutlikud ja multifunktsionaalselt kasutatavad.

Noorte poolt kasutatavad ruumid vastavad nende vajadustele ja nende ehitamisel peetakse silmas ka jätkusuutlikkuse põhimõtteid.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluvijad
Noortekeskuse ja huvihariduse uute ruumide multifunktsionaalseks ehitamine ja ka olemasolevate ruumide sisustamine selliselt, et tagada ruumide ristikasutus.	2027	KOV
Koolides ja huvikoolides ruumide kasutamine noorsootöö ja huvitegevuse jaoks (mh nende multifunktsionaalse sisustuse tagamine).	Alates 2026	KOV, koostöös asutustega
Multifunktsionaalsete ruumide juurde ehitamine vastavalt vajadusele kooli, lasteaedade, kultuurimaja ja teiste asutuste juurde lähtudes jätkusuutlikkusest ja rohelisest mõtteviisist (taaskasutatud materjalid jne).	Alates 2029	KOV
Õuealade nutika valgustuse tagamine (mh spordiväljak, tegelusväljakud jne) (taaskasutatud materjalid, päikeseenergia jne).	Alates 2030	KOV

KULTUUR

ehk peamised arendussuunad
kultuuritegevuse osas vallas

3. Kultuurivaldkonna üldeesmärk:

NÕO VALLA KULTUUR KANNAB ENDAS VALLA ÜHTSUSTUNNET

Valla ühtsustunne tähendab, et nii sündmuste, sümboolika kui muu kuvandi mõistes on Nõo valla läbiv kuvand ja tunnetus paremini läbi mõeldud ja väljendub nii sündmuste sisus (näiteks rahvakultuuri, sündmuste omanäolisus jne) kui ka korralduslikus aspektis (värvid, sümboolika, kommunikatsioon jne). Sisulises plaanis arendatakse edasi nii sündmuste **kvaliteeti**, väärtuspakkumist kui ka sündmuste **mitmekesisust**. Lisaks tuleb senisest rohkem rõhku panna rohelisele ja jätkusuutlikule kultuurikorraldusele.

Üldeesmärk lähtub Nõo valla arenguvajadustest (Lisa 1) ja võtab arvesse Eesti Kultuur 2030⁶ arengukava suundumusi.

Üldeesmärgi saavutamiseks on seatud 3 strateegilist eesmärki:

⁶ [Kultuuri arengukava 2021-20230](#)

STRATEEGILINE EESMÄRK 3.1.

Nõo vallas on piisavalt **kultuuritegijaid** ja nende **järeikasvu**, et tagada kultuuritegevuste ja **rahvakultuuri** jätkusuutlikkus.

Nõo valla kultuuritegevuste ja rahvakultuuri säilitamise suurim osa on inimesed, kes sellega tegelevad, nende hoidmine, väärtustamine ja järeikasvu tagamine. Seetõttu on oluliseks strateegiliseks eesmärgiks kultuuritegijate töö tunnustamine ja nende **järeikasvu** leidmine. Kultuuritegijate all mõtleme kõiki osapooli (eraisikud, juriidilised isikud), kes on vallas aktiivselt kultuurisündmusi korraldavad.

Möödikud	Algtase 2021	Sihttase 2033
1. Kultuurimaja ringide juhendajate töötasu (€/h)	erinev	≥18
2. Kultuuritöötaja positsioonidele kandideerinuid kohale	1	5
3. Valla kultuuritöötajate töötasu vastab riiklikule alamäärale	97%	100%

Alaesmärk 3.1.1. Kultuuritöötajad ja kogukonnaaktivistid tunnevad end väärtustatuna ja motiveerituna.

Selle jaoks, et kultuurisündmused ja -tegevused jätkuvalt toimuksid ning et nende kvaliteet ja variatsioon üle aja ka püsivalt kõrgele tasemele jääksid ja edasi areneksid, on oluline jälgida aktiivselt kultuurivaldkonna

panustavate inimeste heaolu: nende panust väärtustada ja tunnustada ning toetada neid ka tugivõrgustiku tekkimise ja püsimise osas.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluvijad
Kunstilise juhi lisandumine valda, tagamaks planeeritud tegevuste järjepideva toimumise ja edasiarendamise.	2023	KOV
Kultuuritöötajatele jätkusuutliku töötasu tagamine, mis vastaks pidevalt vähemalt riiklikule alammäärale ning võimalusel kõrgema töötasu võimaldamine.	2023	KOV
Kultuurimaja ringide juhendajatele jätkusuutliku töötasu tagamine, sarnaselt huvitegevuse ringide juhendajatega.	Pidev, alates 2024	KOV
Kultuuritegijate järjepidev koolitamine sündmuste kvaliteedi säilitamiseks ja edasi arendamiseks (turundus, sotsiaalmeedia kasutamine, ligipääsetavus jne).	Pidev	KOV, koostöös ERÜ ja TOL
Kultuuritegijate tunnustussündmuse (või -tegevuse) ellukutsumine, mille raames tänatakse neid panuse eest.	Alates 2024	KOV
Kultuuritegijate võrgustiku ellukutsumine, kus arendatakse ühiselt edasi vallas toimuvaid sündmuseid, ideid, korralduspõhimõtteid (mh ligipääsetavus, roheline korraldus jne).	2x aastas, alates 2023	KOV
Kultuurifondi loomine, mis aitaks rahastada uusi kultuurialaseid ettevõtmisi ja sündmuseid.	2025	KOV

Alaeesmärk 3.1.2. Nõo vallas on olemas järelkasv nii keskuse kui külade kultuurikorralduse vajaduse täitmiseks.

Selle jaoks, et kultuuritegevuste järjepidevus ei katkeks ning et ka külladesse jõuaksid kultuuritegevused paremini, tuleb aktiivselt tegeleda järelkasvu leidmise ja kasvatamisega.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Kultuuritöötajate järelkasvu koolitamiseks praktikaprogrammi loomine ja kõrgkoolidele reklaamimine, mille raames kultuurikorralduse või sarnase eriala tudengid saavad hõlpsasti oma loovtöid või praktikaid ellu viia Nõo vallas.	2023	KOV
Raamatukogude ühtse struktuuri edasiarendamine, mis kujundaks raamatukogu kui kogukonnakeskuse kuvandit ja vastavaid tegevusi.	Pidev	KOV
Kogukonnaspetsialisti(de) rolli loomine mõne olemasoleva asutuse juurde – näiteks raamatukogutöötaja rolli arendamine kogukonna sädeisikuks ja/või kultuuritöötajaks ja/või täienduskoolituste korraldajaks.	2028	KOV

Alaeesmärk 3.1.3. Rahvakultuur Nõo vallas on jätkusuutlik ja omanäoline.

Rahvakultuuri tegevusi on Nõo vallas mitmeid – tuleb tagada nende jätkusuutlikkus ja areng nii tegevuste mitmekesistamise kui ka järelkasvu osas.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Rahvakultuuri omaalgatuste toetamine rahaliselt (muuhulgas, aga mitte ainult: rahvatants, koorilaul, harrastusteater, käsitöö ja muud piirkonnale omapärased tegevused).	Pidev	KOV
Tegutsevate rahvakultuuri koosluste rahaline toetamine (juhendajate tasud, ruumid jms).	Pidev	KOV
Rahvakultuuri tegevuste tutvustamine ja populariseerimine erinevate eagruppide hulgas, mh nt: <ul style="list-style-type: none"> - demopäevade abil; - koolides ja töökohtadel reklaamimise abil; - valla sündmustel tasuta proovimise abil; - Tähetar naisrühma nähtavuse abil jne. 	Pidev	KOV
Rahvakultuuri moderniseeritud brändi loomine ja kasutamine rahvakultuuritegevuste populariseerimiseks.	2028	KOV
Rahvakultuuri juhendajate järelkasvu meelitamine Nõo valda läbi sihtvärbamise ja koostöö Eesti Rahvakultuuri Keskusega (lisaks alaeesmärk 4.1.2. tegevustele).	2030	KOV

STRATEEGILINE EESMÄRK 3.2.

Nõo vald ja selle kultuuritegevused on kohal, **nähtavad** ja **äratuntavad** nii füüsilistes kui digitaalsetes kanalites.

Nõo valla identiteedi kandmise jaoks on tarvis ühest küljest meeldejäädavaid **suursündmuseid**, teisest küljest peaks valla **visuaalne kuvand** olema äratuntav ja kõnetav, et kanda paremini identiteeti Nõo valla inimeste jaoks. Vald peab jõudma oma elanikeni läbi nii **füüsilises ruumis** asuvate vahendite kui **digitaalsete** kanalite.

Möödikud	Algtase 2021	Sihttase 2033
1. Suursündmuste arv aastas	≥4	≥6
2. Digitaalsete infokanalite aktiivne kasutatavus ja kasutajate tagasiside (nt valla veebileht, sotsiaalmeediakanal, kultuuriaken)	pole mõõdetud	valdavalt hea
3. Nõo valla bränd on kasutusel iga kultuurisündmuse juures	mõnel juhul	igal sündmusel

Alaeesmärk 3.2.1. Nõo vallal on oma suursündmused, millest osad paistavad silma üle Eesti.

Juba täna korraldatakse vallas mitmeid ikoonilisi sündmuseid nagu **Valgusfestival, Klaperjaht, Kolga laad** jt. Selle jaoks, et vald paistaks silma kaugemale, aga samas ka tekitaks uhkus- ja ühtsustunnet valla elanikes, tuleks sündmusi veelgi edasi arendada.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Kohalike tootjate ja maitsete tutvustamise sündmuse ellukutsumine, mille raames osalejad saavad tutvuda Nõo vallas toodetavate toidu- ja joogikaupadega.	2024	KOV
Alustada koostööd Tartu Ülikooli Observatooriumiga Tõraveres, et tähistada rahvusvahelist kosmosenädalat, mille tippsündmus on Valguse festival, selle tuntuse ja külastatavuse edasiarendamiseks.	Pidev	KOV, koostööpartnerid
Luke Mõisa tuntuse ja külastatavuse edasiarendamine, mh reklaam ja sündmuste ning tegevuste integreerimine valla ja teiste kultuuritegevuste kommunikatsiooni.	Pidev	KOV Luke Mõisa SA, koostööpartnerid
Suursündmuse ühine edasiarendamine või uute väljatöötamine koostöös kultuuritegijatega vallas (mh nii olemasolevad sündmused kui ka lisanduvad sündmused).	Pidev	KOV, kultuuri-kandjad, koostööpartnerid

Alaesmärk 3.2.2. Nõo valla kultuuritegevused on kättesaadavad ja jätkusuutlikud füüsilistes ja digitaalsetes kanalites.

Kultuurisündmused lähtuvad jätkusuutlikkuse põhimõtetest ja rohelise kultuurikorralduse ideedest. Sündmustel on tagatud ligipääsetavus nii, et ka erivajadustega inimestel on võimalik osaleda.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Nõo valla brändi ja visuaalse kuvandi läbimõtlemine ja uuendamine, selle läbiv kasutamine kultuuritegevustes.	2028	KOV
Nõo valla ja selle kultuuritegevuste jaoks sotsiaalmeedia (mh noortele suunatud kanalite) kommunikatsioonistrateegia läbimõtlemine.	Pidev	KOV
Kultuuritegijatele rohelise ja jätkusuutliku kultuurikorralduse kontrollnimekirja loomine (mh taaskasutatavad nõud, prügi minimeerimine jne) ja kasutamine sündmuste juures järk-järgult.	2023	KOV
Kultuuritegijatele ligipääsetavuse kontrollnimekirja loomine sündmuste korraldamiseks (mh kaldteed, vaegnägijate ja -kuuljatega arevistamine jne).	2023	KOV
Nõo valla kultuurisündmuste ja -tegevuste info kajastamiseks infotelerite süsteemi loomine kultuuriasutustesse (nt akendel, fujaeedes jne).	2024	KOV
Nõo valla taskuhäälingu (Nõocast) jätkumine ja arendamine.	Pidev	KOV

Nõo valla videokanali loomine (mh koos noortega), kandmaks paremini valla identiteeti ja lugusid.	2025	KOV
--	------	-----

STRATEEGILINE EESMÄRK 3.3.

Nõo valla **kultuuri-, mälu- ja sporditaristu** on jätkusuutlik, käib ajaga kaasas ja areneb koos oma kasutajaskonnaga.

Selle jaoks, et kultuuritegevus, mäluasutused ja sporditegevused Nõo vallas saaksid ajakohaselt pakkuda oma kasutajaskonna ootustele vastavaid teenuseid, peab **taristu** samuti vastama ootustele ja kasvava rahvastikuga valla vajadustele ning järgima jätkusuutlikkuse põhimõtteid.

Mõõdikud	Algtase 2021	Sihttase 2033
1. Nõo valla kultuuri- ja mäluasutused on multifunktsionaalsemad ja võimaldavad mitmekülgseid kultuuriteenuseid	Osaliselt	≥5 ruumi rohkem
2. Osakaal sporditaristust, mis on kaasaegne	Osaliselt	100%
3. Valla kureeritud erinevate sporditegevuste arv aastas	1	≥4

Alaeesmärk 3.3.1. Kultuuritegevuseks vajalik taristu vastab ootustele.

Suuremate sündmuste korraldamine eeldab ka taristut, mis pakub selleks tänapäevaseid võimalusi ning mis oleks kooskõlas jätkusuulikkuse põhimõtetega.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Multifunktsionaalse esinemisväljaku loomine sobivasse kohta valla keskses, näiteks järve äärde või keskväljakuna, mis: <ul style="list-style-type: none"> - oleks kõvakattega ja multifunktsionaalselt kasutatav erinevate sündmuste korraldamiseks; - sisaldaks kogu vajalikku taristut sündmuste korraldamiseks (vesi, elekter, kanalisatsioon jms); - võimaldaks rohelist kultuurikorraldust (joogikraanid, prügi sorteerimine, päikesepaneelid jms); - võimaldaks pop-up söögikohtadel suveperioodil toitlustust tagada.	2028	KOV
Luke mõisas toimuvate sündmuste variatsiooni ja kvaliteedi edasiarendamine koostöös valla ja sihtasutusega (vt ka üldarengukava alaeesmärki 2.2.2.).	Pidev	KOV
Kultuuriasutuste ja taristu värskendamine ja kaasajastamine (nt Meeri Seltsimaja jt).	Pidev	KOV
Koostöös EELK Nõo Püha Laurentsiuse kogudusega kirikuhoone renoveerimiseks ja pastoraadi ehitamiseks võimaluste leidmine.	2030	KOV koostöös kogudusega

Alaeesmärk 3.3.2. Mäluasutused Nõo vallas täidavad oma rolli käies kaasas tänapäevaste trendidega.

Mäluasutused käivad ajaga kaasas ja täidavad külades kultuuri- ja sotsiaalse keskuse rolli.

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluviijad
Valla keskraamatukogu ja Nõgiaru haruraamatukogu värskendusremont ja võimaluste kaasajastamine (nt raamatukapid , raamatubuss jne).	Pidev	KOV
Uute ja suuremate ruumide leidmine Nõo raamatukogu Nõgiaru harukogule.	2030	KOV
Multifunktsionaalsete ruumide loomine raamatukogu ruumidesse, mille abil saaks korraldada seal sündmuseid ja tegevusi (raamatuklubid, kirjanikega kohtumised, muud tegevused jne).	2025	KOV
Valla keskraamatukogu ja haruraamatukogu teenustesse investeerimine (nt 3D printerid, õmblusmasinad jne vahendid).		
Koduloo alaste väljapanekute ümberstruktureerimine selliselt, et need oleksid integreeritud osaks raamatukogust.	2023	KOV

Alaeesmärk 3.3.3. Terviseharrastuse- ja spordivõimalused on mitmekesised üle kogu valla (vt ka Nõo valla üldarengukava avaliku ruumi alaeesmärki 1.1.3).

Tegevussuunad	Tähtaeg	Elluvijjad
Sporditaristu uuendamine, et see oleks kaasaegne, multifunktsionaalne, vastaks kasutajate vajadustele ja oleks ehitatud jätkusuutlikkuse põhimõtteid järgides (taaskasutatud materjalid, energiasäästlikkus jne).	Pidev	KOV, spordikool
Tervise- ja matkaradade arendamine vallas, et need pakuksid erineva tasemega ning aastaringseid kasutusvõimalusi, väljõusaalide ja sportimisvõimaluste lisamine.	Pidev	KOV, koostöö-partnerid
Olemasolevate tervise- ja matkaradade hea seisukorra tagamine	Pidev	KOV, koostöö-partnerid
Väljas sportimise ja terviseharrastuse taristu juurde kasutusjuhendite lisamine, täiendamine ja hooldamine (füüsiliste siltide või digitaalsete suuniste abil nagu QR koodid jms).	Pidev, alates 2024	KOV, spordikool
NobeNõo sarja edasiarendamine ja selle raames erinevate spordisündmuste pakkumine	Pidev	KOV, spordikool, ANK
Väljas sportimise ja terviseharrastuse reklaamimine koostöös erinevate spordi ja liikumisharrastuse organisatsioonidega (maakondlik spordiliit, Terviserajad jt).	Pidev	Spordikool

NÕO VALD

Arengukava 2023-2033

Arengukava aitas luua:

DD StratLab

Teaduse ja Kultuuri SA Domus Dorpatensis

Registrikood 90007342

Raekoja plats 1 / Ülikooli 7, Tartu 51003

Illustratsioonid: Nõo vald, Jaak Teppan